

ENERGISTYRELSEN

Bilag A

Bilag til besvarelsen af sp. 12, 1. del

I energistyrelsens vurdering af den internationale forsyningssituation til brug ved udarbejdelsen af ER 79 indgik bl. a. en engelsksproget analyse ved John R. Brodman og Richard E. Hamilton (førstnævnte er ansat i OECD's sekretariat) offentliggjort i tidsskriftet »Energiewirtschaft« 1978 nr. 3, p. 179-195, forskellige rapporter vedrørende den fremtidige energiforsyning. Rapporterne er udgivet i perioden 1969 til 1978, og er listet i bilag 1.

Kun et begrænset antal af de rapporter m. v., som indeholder overvejelser og forudsigelser om forsyningsudsigterne for energi, behandler udtrykkeligt den fremtidige udvikling i råolieprisen. I disse rapporter indgår udviklingen i olieprisen i reglen som en arbejdshypotese snarere end i form af et analyseresultat.

Tre internationale banker (Chase Manhattan, Blyth Eastman Dillon & Company og Canadian Imperial Bank of Commerce) har hver for sig i anledning af forespørgsler fra DONG A/S vurderet udviklingen i prisen på råolie udtrykt i realpriser. Den væsentligste forudsætning i de tre vurderinger er politisk stabilitet. Bankernes vurdering af oliepriserne fremgår af fig. 1.

Realprisen i 1990 skønnes til at være mellem ca. \$ 12/bbl og ca. \$ 22/bbl, d.v.s. fra uændret realpris til en stigning på op mod 100 pct. (målt i 1977-\$). Kun den ene banks forudsigelser går frem til år 2000, og den forudsiger konstant realpris frem til dette år. Til grund for denne prognose ligger på den ene side, at de kendte oliereserver i tiåret fra 1990 til 2000 vil udtømmes, og produktionen begynde at falde, hvilket isoleret set skulle afføde prisstigninger. På den anden side antager banken, at denne tendens vil blive opvejet af et fald i efterspørgslen efter olie fra de kendte ressourcer derved, at kernekraft, kul og vedvarende energikilder m. v. overtager en voksende del af energiforsyningen.

En del betragtninger over den mulige realprisudvikling frem til år 2000 er gjort i et foredrag af J. G. Tewksbury, Foster Associates Inc., holdt i februar 1977.

Ifølge disse er realprisen for det første afhængig af en række *ikke-markedsmæssige* faktorer. Imod et direkte fald i realprisen taler sandsynligheden for, at OPEC-landene trods tidligere uoverensstemmelser vil kunne fortsætte deres samarbejde usvækket.

Det fastslås, at OPEC principielt er i stand til at gennemtvinge betydelige realprisstigninger. En række faktorer begrænser dog stigningens størrelse forstået på den måde, at OPEC-landene på grund af risikoen for intervention fra USSR, på grund af visse interessemodsatninger samt på grund af den fælles sag mod Israel ikke ønsker at provokere især USA unødigt. Også muligheden for at de vestlige forbrugerlande intervenserer eller gennemfører økonomiske sanktioner er med til at begrænse sandsynligheden for stærke realprisstigninger. Endvidere er OPEC-landene opmærksom på den betydning olieprisstigninger har på verdensøkonomien og på, at de selv er afhængige af denne. Dette sammen med muligheden for, at de olieimporterende lande øger deres conservationsindsats og deres egenproduktion er endelig også med til at begrænse den reelle stigning.

Heroverfor står dog, at de to OPEC-lande med de største ressourcer næppe behøver de store indtægter fuldt ud og derfor er tilbøjelige til at strække ressourcerne, hvilket øver en opadgående indflydelse på priserne. OPEC-landene vil i fremtiden formentlig ikke ønske at maksimere deres indtægter gennem øget produktion, men vil derimod maksimere prisen pr. barrel.

De *markedsmæssige* faktorer taler – stadig ifølge nævnte foredrag – overvejende for en stærk realprisstigning, dels som følge af de stigende omkostninger ved udnyttelse af de resterende ressourcer (samt ved udnyttelse af de alternative olieformer som olieskifer), dels som følge af stigende knaphed. Der regnes her med, at de påviste ressourcer er udtømt ved århundredskiftet (hvilket er i overensstemmelse med andre kilder f.s.v. der ikke påvises nye store fund). Begrænsende virker, at prisstigningerne i 1973–74 har medført udvikling af nye ressourcer uden for OPEC.